

Olvasd el a következő részletet, melynek címe Mese Petőfiről, majd válaszolj a kérdésekre!

Néhány nap múlva meglátogatta nagybátyámat Gaál Elek, aki a szabadságharcban egyik fő szervezője volt a Szabolcs megyei felkelésnek, név szerint, személyesen ismert minden szabolcsi honvédet, aki elment a zászló után.

– Hallom, hogy „Petőfi” végre hozzájut a nyugdíjához – kezdte. Nagypám a szokásos káromkodások között halgatta végig a földbirtokos előadását a szótlan kérvényezőről, aki othon a falujában Petőfi Sándornak adja ki magát. Ő ugyan sohasem mondja ezt magáról, de a nép már tudja, hogy miért kell álnév alatt, idegenben élnie. Egyébként olyan falusi táncmester, aki disznót is szokott ölni, kereskedik szüzdohánnyal, tiszai csíkkal, pohárköszöntőket szerkeszt, csak az urakat kerüli, mert azok ellenségei. Gaál Elek már néhányszor megpróbálta felkeresni, de a táncmester a kertek alatt menekült előle. Egyébként nagyon jámbor ember, senkinek sem vét. Szomjas Elek, a járási főszolgabíró a csendőröktől a legjobb információt kapta róla. Körülbelül tíz esztendő előtt került abba a faluba, ahol lakik. Arról nem szokott beszélni, hol járt azelőtt.

Nagypám rendszerint „a németet” káromolta, ha valamely érthetlenség előtt állott.

A vállára tette kezét régi barátjának:

– Talán te is azt hiszed, hogy az igazi Petőfi táncmesterkedik abban a faluban?

Gaál Elek vállat vont:

– Én semmit sem hiszek. Meg kellene vizsgálni ezt a dolgot. Talán él itt valaki, aki Petőfit személyesen ismerte. Azzal szembesíteni kéne a táncost. Már csak azért is, hogy a nép kigyógyuljon balhiedelméből.

1. Ki írta a szöveget?

A: Arany János   B: Jókai Mór   C: Krúdy Gyula   D: Ady Endre   E: Móricz Zsigmond

2. Melyik szövegben szereplő szóra igaz az állítás: Összetett szó, előtagja mély hangrendű, utótagjában egy zöngés mássalhangzó van, a szó előtagja képzett szó.

A: csendőr   B: pohárköszöntő   C: főszolgabíró   D: szabadságharc
E: táncmester

3. Melyik szóban találsz kétféle mássalhangzótörvényre is példát?

A: szabadságharcban   B: kigyógyuljon   C: egyébként   D: csíkkal
E: táncmesterkedik

4. Hány helyesírási hibát találsz a szövegben?

A: egyet sem   B: egyet   C: kettőt   D: háromat   E: négyet

5. Az előző feladatban talált hibákban milyen mássalhangzótörvény érvényesül?

A: zöngesség szerinti részleges hasonulás   B: mássalhangzó-rövidülés
C: írásban jelöletlen teljes hasonulás   D: mássalhangzó-kiesés   E: egyik sem,
hiszen nincs hiba

6. Rakd helyes sorrendbe a betűket! Melyik szó lesz a kakukktojás?

A: ólezeszmés   B: jiketés   C: aohmgyány   D: szeűersítgyés   E: erafotma

7. Melyik szó áll rossz helyen a betűrendben?

kapta, káromolta, került, **kertek**, kérvényezőről, kezdte, kezét, kigyógyuljon, körülbelül

A: káromolta   B: kezét   C: körülbelül   D: mind jó helyen van   E: kertek

8. Melyik szóban nem búj meg két- vagy hárombetűs ige?

A: szabadságharc   B: ismert   C: káromolta   D: nyugdíjához   E: körülbelül

9. A honvéd szó melyik rokon értelmű párja vegyes hangrendű?

A: obsitos   B: huszár   C: harcos   D: baka   E: katona

10. Melyik szó előtt nem áll melléknév a szövegben?

A: információt

B: honvédet

C: ember

D: táncmester

E: szűzdohánnyal

11. Melyik szóban találsz más toldalékot, mint a többiben?

A: szerkeszt   B: került   C: nagybátyámat   D: vét   E: káromolta

12. „A vállára tette kezét régi barátjának.” Mi igaz erre a mondatra, a mondat szavaira?

A: A mondatot 13 szótagra tudnám bontani.

B: A mondat egyik szavában teljes hasonulás van.

C: A mondatban van egy vegyes hangrendű szó.

D: A mondat 4 szava kap valamilyen toldalékot.

E: A mondatban van hosszú mássalhangzó, de nincs kétjegyű mássalhangzó.

Olvasd el a következő részletet, melynek címe Mese Petőfiről, majd válaszolj a kérdésekre!

A meséknek, hihetetlen történeteknek nem kedveznek a mostanában mutatkozó, ifjonti, tavaszi reggelek; téli ködben szeretnek utazni a mesék, falusi fosztókák félhomályában stációt tartani, kis, vidéki házak petróleumlámpása körül üldögélni. Ez a mese abból a korból való, amikor a magyar fantáziák vérmesen remélték, hogy valahol él Petőfi Sándor. Jóformán csak a szkeptikusok csóválták a fejüket a „szibériai leveleken”, amelyek esztendőnként megjelentek az újságokban. A Kolozsvárott szerkesztett 1848/49-iki honvédlapok piros, zöld vagy fehér borítékán egymást keresték a régi bajtársak, egymástól messzire lévők itt váltottak üzeneteket – néha Petőfi nyoma is felbukkant, mint egy árnyék. A nemzetnek többsége: az álmodozó vidék, a nővilág és ifjúság még a nyolcvanas években is úgy emlékezett Petőfire, mintha élne valahol, csak nem szabad neki mutatkozni.

Szabolcs vármegyében (mint talán a legtöbb megyében) volt egy ember, aki külsejében igen hasonlított Barabás rajzához, amelyet Petőfiről minden könyvből ismertünk. Melyik faluban lakott? A Tiszaháton vagy a fehértói földeken? Nem tudok rá emlékezni. Én a nagyapám házában az udvarán láttam meg először, ahol a nyíregyházi nagyvásárkor, de hetivásáros napokon is mindig támogatta a kapufélfát egypár jégszürke férfi, aki „ama bizonyos nyugdíjacska” ügyében kereste a megyei honvédegyelet elnökét.

1. Ki írta a szöveget?

A: Arany János   B: Jókai Mór   C: Krúdy Gyula   D: Ady Endre   E: Móricz Zsigmond

2. Hány helyesírási hiba van a szövegben?

A: nincs egy sem   B: egy   C: kettő   D: három   E: négy

3. Mi az előző feladatban hibás szónak/szavaknak a szófaja?

A: mivel nincs hiba, így nincs szófaj   B: ige   C: névmás   D: névutó   E: főnév

4. Melyik a kakukktojás az ige ragozását tekintve?

A: csóválták   B: váltottak   C: remélték   D: keresték   E: támogatta

5. Melyik szó nem névmás?

A: amelyek   B: abból   C: aki   D: egymást   E: hogy

6. Mit jelent a stáció szó?

A: fényképezés   B: állomás   C: pletyka   D: vacsora   E: előadás

7. Melyik szó nem névszó?

A: Szabolcs vármegyében   B: üldögélni   C: hetivásáros   D: melyik
E: nyolcvanas

8. Melyik szót nem a szóelemzés elve alapján kell írni?

A: nyíregyházi   B: többsége   C: félhomályában   D: egypár
E: abból

9. Melyik melléknév vegyes hangrendű?

A: vidéki   B: ifjonti   C: vérmesen   D: honvédegylet
E: zöld

10. Melyik, a szövegben a „Milyen?” kérdésre válaszoló szó más, mint a többi?

A: hihetetlen

B: mutatkozó

C: szerkesztett

D: hasonlított

E: álmodozó

11. Melyik betűcsoportból nem tudsz olyan szót kirakni, amely szerepel a szövegben?

A: kipsztekukos   B: torbíkáné   C: aftnáizák   D: mtézkleet   E: kulféafápt

12. Melyik szó nem tartalmaz képzőt?

A: csóválták   B: üldögelni   C: fosztókák   D: hetivásáros
E: élne

Olvasd el a következő részletet, melynek címe Mese Petőfiről, majd válaszolj a kérdésekre!

A hosszas tanakodásnak végre az lett az eredménye, hogy a két barát megegyezett abban, hogy felkeresik özvegy V.-né Debrecenben, aki sokszor dicsekedett, hogy Petőfi debreceni tartózkodása alatt ő fűtötte be szerelmével a költő hideg szobáját. „Habár jobb volna Prielle Kornéliát lehozatni Pestről” – tódította nagyapám, aki szerette a fellengzős dolgokat. „Egy asszony mindig többet tud megfigyelni, emlékebe eltenni egy férfiről, ha csak egyszer látta is, mint a legjobb cimbora.”

A két barát ugyan titoktartást fogadott, de azért félrehajtották a fehér függönyöket a házuk ablakán a mindentudó Riszdorfer kisasszonyok a Kiskállai utcán, amikor özvegy V.-nével megérkezett a kocsi a vasúti állomásról, a tarka főkötős öreg nénit nagyapám és Gaál Elek két oldalról átölelték.

Milyen volt V.-né? Én csak annyira emlékszem rá, hogy az idő alatt, míg a nagyapám házánál megpihent, arról tudakozódott, hány tojást tojnak az udvaron kapargáló tyúkok.

Enyhe márciusi napon keltek útra a vizsgálók abba a faluba, ahol az ál-Petőfi lakott. V.-né még dunnát is kért a kocsiba, mert a pehely nagyobb meleget ad, mint a bunda.

Esttére tértek vissza a felfedező útból. Gaál Elek kipirultan, nagyapám szótlanul, az öregasszonyka szundikálva. Néhány bizalmas vendég atyafi üldögélt az ebédlőben.

– Felismerte? – kérdezte Riszdorfer úr, a város híres főjegyzője. Nagyapám némán bólintott. Gaál Elek lelkesedve beszélt el a találkozás történetét.

– Csendőrök őrizték reggel óta a házat, hogy el ne szökhessen. Az egész falu talpon volt. Azt beszéltek, hogy a Petőfi feleségét hozzuk régen keresett férjéhez. A találkozás valóban megható volt. V.-né a nyakába borult, sírva csókolta; „Ó” maga is könnyezett. Darab ideig magukra hagytuk őket, hadd beszélgessék el régi emlékeiket. Talán egy óra múlva nyitottuk rájuk az ajtót. A néni éppen a haját tépázta „Neki”, amint ez szerelmesek között szokás. Most már csak annyi szükséges, hogy az országos honvédegység, amelyet minden esztendőben Pesten szoktak megtartani, hitelesítse, hogy valóban ő Petőfi Sándor. Én magam viszem őt az országos kongresszusra.

1. Melyik mű kötődik a részlet szerzőjéhez?

A: A walesi bárdok   B: A zöldkalapos ember   C: Pató Pál úr   D: A néhai bárány
E: Egri csillagok

2. Elemezd a következő tagmondatot!

„Petőfi debreceni tartózkodása alatt ő fűtötte be szerelmével a költő hideg szobáját”

Melyik állítás hamis?

A: A mondat időhatározója névutós névszó.
B: A „szerelmével” szó a mondatban eszközhatározó.
C: A mondat alanya a „költő” szó.
D: A költő neve jelző.
E: A mondatban igei állítmány van.

3. Hány hiba van a szövegben?

A: nincs egy sem   B: egy   C: kettő   D: három   E: négy

4. Mi az előző feladatban talált hibás szó/ szavak mondatrészi szerepe?

A: állítmány   B: alany   C: tárgy   D: határozó   E: jelző

5. Melyik határozó kifejezőeszköze más, mint a többié?

A: szótlantul   B: szundikálva   C: fellengzős   D: talpon   E: kongresszusra

6. Melyik tárgy más, mint a többi?

A: V.-nét   B: történetét   C: feleségét   D: dunnát   E: tojást

7. Melyik nem határozós szerkezet?

A: némán bólintott

B: minden esztendőben

C: udvaron kapargáló

D: sírva csókolta

E: magukra hagytuk

8. Melyik állításom nem igaz a szövegrészlet utolsó mondatára?

A: A mondatban három névmás is van.

B: Van palindrom szó a mondatban.

C: A mondatban négy alárendelés van.

D: A mondatban van képzett szó.

E: A mondat szavai ötféle zöngétlen mássalhangzót tartalmaznak.

9. Keresgélj! Melyikre nem találsz példát?

A: A melléknévi igenév mindhárom fajtájára.

B: Főnévi igenévre tárgyi szerepben.

C: Számnévre jelzői és határozói szerepben is.

D: Egyszerű mondatra.

E: Névszói-igei (összetett) állítmányra.

10. Melyik nem rokon értelmű párja a „tódít” szónak?

A: füllent   B: hantázik   C: lódít   D: kamuzik   E: dob

11. Melyik szót nem az állítmányhoz kapcsolnád az ágrajzban?

A: tyúkok   B: nénit   C: a Kiskállai utcán   D: eredménye   E: némán

12. Melyik szó lesz másféle mássalhangzótörvényre példa?

A: megfigyelni

B: tanakodásnak

C: beszélgessék

D: tartózkodása

E: hagytuk

Olvasd el a következő részletet, melynek címe Mese Petőfiről, majd válaszolj a kérdésekre!

Képzeljétek, olvasók, a nyolcvanas években éltünk, regényesség, ábránd, álom volt a legszívesebben látott vendégünk, mily különös izgalom futott végig az emberekben: Petőfi Sándort megtalálták! Nagypám óvatos férfiú létére: titoktartáztfogadtatott a jelenvoltakkal, legalább a májusi naggyűlésig, amíg minden kiderül, de ki tudna a szívének parancsolni, amikor ilyen édes titok birtokában van! Bizony, híre ment a nevezetes leletnek. Az volt a szerencse, hogy a falu helyét és nevét nem tudták az emberek, mert búcsúban mennek vala Petőfi látogatására.

Egy könyvbe nem férne be az április hónap leírása, Gaál Elek egész nap leveleket írt az ország különböző részeiben lakó bajtársainak. „Okvetlenül ott legyetek a májusi gyűlésen!” El is mentek sokan Pestre a falvakból, vidéki városokból. Megjelent ott Gaál Elek is az ál-Petőfi kíséretében, csendesen leültek egy sarokba a gyűlésen, figyelmesen hallgatták a szónokokat, Gaál Elek parolázott a régi ismerőseivel, ölelkezett a bajtársaival... de a sok öregember között bizony senki se vette észre „Petőfit”. Még csak azt sem látták, hogy hasonlítana Petőfi arcához az arca. Petőfi külseje már eltűnt az ő szívükből, emlékezetükből, az ifjúság és a nők őrizték tovább a költő alakját. Folyt a gyűlés a szokásos hevességgel, izgalommal, tüsszel. Az öreg honvédek elbeszéltek az igazságtalanságokat, a bajokat. Elpanaszolták szegénységüket. Szidták a kormányt, amely nem törődik az egykori szabadságharcosokkal. „Petőfi” ott ült, és egy észrevétlen percben elszundikált. Senki se törődött vele.

...Gaál Elek úgy intézte a megérkezést Nyíregyházára, hogy a késő esti vonattal jöjjön. Az ál-Petőfi nem tágitott mellőle. Elkísérte a birtokára, beköltözött a házába, élte végéig vendége maradt. A hatalmas természetű, kemény Gaál félt ettől az embertől.

– Csak egyszer kidobhatnám! – mondogatta.

1. Melyik mű kötődik a részlet szerzőjéhez?

A: A walesi bárdok   B: A zöldkalapos ember   C: Pató Pál úr   D: A néhai bárány
E: Egri csillagok

2. Melyik állításom nem igaz a szövegrészlet első mondatára?

A: Tartalmaz megszólítást.

B: A „vendégünk” szó és az „álom” szó is alany.

C: A mondatban három jelző van.

D: A mondat páros szavai között csak egy olyan szó van, amely magas és mély magánhangzót is rejt.

E: A mondat páratlan szavai között egy ige van.

3. Hány hibát vétettem a szövegben?

A: egyet sem   B: egyet   C: kettőt   D: háromat   E: négyet

4. A hibásan írt szavakból hány összetett?

A: egy sem   B: mind   C: egy   D: kettő   E: három

5. Ezeknek a szavaknak a rokon értelmű párját találod meg a szövegben: „siheder, suhanc, kamasz”, de kicsit másképp, „átképezve” (más szófaj lesz). Milyen szófajjá változik?

A: melléknév   B: tárgy   C: főnév   D: alany   E: jelző

6. „Gaál Elek úgy intézte a megérkezést Nyíregyházára, hogy a késő esti vonattal jöjjön.” Melyik állításom igaz?

A: A mondat következtető mellérendelő.

B: A mondat módhatározói alárendelő.

C: A mondat írásjele hibás, felkiáltó jelet kellene használni.

D: Ez egy többszörösen összetett mondat.

E: A mondat utalószója melléknév.

7. A „perc” szó a nyelvújítás korában keletkezett elvonással. Mi volt a korábbi „ötlet”?

A: percenet   B: percentés   C: perci   D: percike   E: percidő

8. „Megjelent ott Gaál Elek is az ál-Petőfi kíséretében, csendesen leültek egy sarokba a gyűlésen, figyelmesen hallgatták a szónokokat, Gaál Elek parolázott a régi ismerőseivel, ölelkezett a bajtársaival... de a sok öregember között bizony senki se vette észre „Petőfit”.” Melyik állításom hamis?

A: A tagmondatok között csak tartalmi-logikai viszony van. B: Minden tagmondat viszonya ugyanolyan. C: A mondat 6 tagmondatból áll. D: 3 tagmondatban is van helyhatározó.

E: Nem minden tagmondat alanya ugyanaz vagy ugyanarra utaló.

9. „Az volt a szerencse, hogy a faluhelyét és nevét nem tudták az emberek, mert búcsúban mennek vala Petőfi látogatására.” E mondat hanyadik főneve lesz az utolsó a betűrendben?

A: 1.   B: 2.   C: 4.   D: 5.   E: a felsoroltak közül egyik sem

10. – Csak egyszer kidobhatnám! – mondogatta.

Ez a mondat a szövegrészlet utolsó mondata. Hogyan idéznéd helyesen?

A: Gaál Elek félelmében mondogatta: „Csak egyszer kidobhatnám”!

B: Gaál Elek félelmében mondogatta: „- Csak egyszer kidobhatnám!”.

C: „Csak egyszer kidobhatnám!” – mondogatta félelmében Gaál Elek.

D: „- Csak egyszer kidobhatnám!” – mondogatta félelmében Gaál Elek.

E: „Csak egyszer kidobhatnám! – mondogatta félelmében Gaál Elek.”

11. Melyik szóban van másféle mássalhangzótörvény, mint a többiben?

A: képzeljétek

B: jelenvoltakkal

C: ettől

D: különböző

E: egyszer

12. Melyik betűhalmazból tudsz igenevet kirakni?

- A: naniarpolcs
- B: ászelndiklut
- C: lívszübők
- D: jönjőj
- E: mándikbohat